

Сыаната
3 харчы

No. 134 (6895).

Демонстрантар үрлүүлэн «Туругдун Улу Октябрьской социалистической революции», «Былалхай - Советская», «Улсрыта тутуу - барыбыт дашлабыт», «с. д. а. лозунна ухуннулар. Ити курдук оройон иккин үлэһитэр Октябрь, уларыта тутуу дьалатыгар бэриниллэхтэрин көрдөрдүлэр.

Ижийнэн, оччолорго
сосуруутган кэлн кадрдар
элбэ этилэр. Комсомол
райкома кинилэри ыччээн
кытта үлэс табатын туһа-
нарга, сосуруу сайдыылаах
уобаластарга ыччээн кытта
үлэс баар үлүгэйн үлэс
туһанарга соруктанара. Ол
икки сак кэлбит специа-
листары райкомолга анаан
министр көрсүлүү өнгөрө-
бүт, төлө кыалларынан ки-
нилар үлэлэригэр, оччо-
тоову Чуралчы ыарахан
үсүлүбуйатыгар абустан-
рыта суох кинирэллэригэр

Сүөһү кыстыгын бэрэбиэркэлибит

Сэлээннээһин буолбатах дуо?

«Мугудай» совхоз Чыап-паратабы отделеһиытыгар сүөсүһүттэр үс аренднай биригээдэлэрэ баар.

Бураллы 1 №-дээх аренднай коллэктивын Серафим Николаевич Дьячковский салайар. Ферма 304 сүөһүлээх, мантан 100-һа ыанар ынах, 91-рэ ньирэй, 39-һа тигэһэ. Ректальнай бэрэбиэркэ түмүгүнэн, тигэһэлэртэн 32-лэрэ уулаах. Биригээдэ уон түөрт үлэһиттээх, онгон бизнэ — ыанньыксыт. Уон ый түмүгүнэн былааннарын 100 бырыһыан топорбуттар, фураажнай ынах ахсыттан 1505-тин кг үүтү ыабыттар.

Серафим Николаевич кэлспир:

—Сүөһүлэрбитин түөрт хотонунан көрөн олоробут. Биир ДТ-75 трактордаахпыт. Сотору сака хотонго кириэхтээхпит. Уу таһар ааымашина алдынан, уубут баста-быста кэлэр. Синлэһик наһаа кыраны асаппалар. Көөннөрбө кээппэллэйт. Онон ыам намтаата. Ньирэйдэр туруктара орто со-бус. Бэйэм соботобун 37 тигэһэни көрбүн. Этэллэригэр дылы, үрүн харахпытк ары көрбөппүн. Иллэг суох хотонум уонна дьым икки ардыгар күнүм бүтэр. Онон халтан бириэмэ бу-аан үлэһиттэрбин кытта си-бээстэххэлимин. Хайдах-туох үлэһи сылдыалларын сурах хоту эрэ истэбин. Үлэһиттэрим сөнөөлөрө түс-тэ. Сылаабы былаан туо-лара 13 тонна хаалла. Ону хайдах да толорор кыахпыт суох, билинги туругунан.

Арендада киирээппитин кытта совхоз, отделение салаалтара үксүн бэйэ-бигигэр сэлээннээн кэбис-тикэр. Совхоз, парком, профком салайааччылара хайалара да фермабы сыл-

дыбаттар, үлэни-хамнаһы кытта билсэбэттэр. Сайын-кы күрэхтэһин түмүгүн да иһитиннэрбэттэр. Бийиэхэ үчүгэй үлэһиттэр үсүлүбүйө-нү тэрийэллэрэ, специа-листтар экономическай аа-быларга-суоттааһыннарга көмөнү омороллоро буол-лар, үлэбит да тахсылаах буолуох этэ, —дири Сера-фим Николаевич.

Лампарыкы 2 №-дээх аренднай биригээдэтин Ио-нокентий Трофимович Ефи-мов салайар. Хотонго 304 сүөһү—109 ыанньык, 89 бы-йылгы төрүөх, 27 тигэһэ—киллээриллибит. Ферма уон үлэһиттээх, мантан алтаа — ыанньыксыт, иккитэ — ньи-рэй көрөөччү. Ректальнай бэрэбиэркэ 29 ыанньык кы-тарабын көрдөрбүт. Ис-куственнай сымалэһини-сүөх. Сайын көлө-һини эве-нотун тэрийэн 110 тоннаы оттообуттар. Николай Кон-стантинович Белзев үс үө-рэнээччини кытары оттуур сирдэригэр 5 км бүтэһин түппүт.

Инокентий Трофимович үлэһит-хамнаһын туһунан манньык кэлспир:

—Бийиги совхозу кытта 7 сылга дуогабардааппыт. Кылагас кэмгэ үлэ түмүгэ көстүбэт. Ол иһин үһүн со-бус кэмгэ болдоостубут. Хомолтобун этгэм этэ, хай-дах аренднай бэдэрээккэ киирээппитин кытта совхоз специалистара кыһаллыбат буоллулар. Уон ый түмүгү-нэн, былаан уонган тахса тонна үтүнэн ситтэрбээккэ тигэр. Ньирэйдэригэр мөл-төхтөр, туур сирдэрэ чуол-кайдаммакка билигин под-собнайга ыга сымалэһи ту-раллар. Уубут, синлэспит баста-быста салтанар, күөх үүтү асаппалар. Ыам тус-тэ. Сайын үсүтэ субаннар-

быт 81-дин кг, 36 сүөһү биир ый уотууга туран 33-түү кг төлөһүдүлэр. Үлэ-биттэрим настроеннелара түстэ. Киллэһилэртэн көр-дөхкө, кэллм аренда үчү-гэй быһыылаах.

Атыр оустарбыт наһаа кырдааастар, совхозтан атын оустары адаларга туруорса сатыбын да өйөөбөттөр. Ол иһин дэ-бэни итинчэ сүөһү кытара-таба.

Төбө үлэһиттэр-үлэһиттэр да үүппүт кыраный дири буоллаахха, ынахтарбыт бо-руодолара булкуллан хаа-лылар. Уонна ууну, синлэ-һи быһа-быһа иһэр, сири буоллаахтарына ыам түр-гэнник намтылар.

Таастаах 3 №-дээх арен-днай биригээдэтин Андрей Иванович Постряков сала-йар. Эмиз 300 сүөһүнү кө-рөн-истэн тураллар. Балар да үлэһэрэ үөһэ кэспээбит коллэктивтарым үлэһиттэн ордуга суох.

Чыаппара аренднай бири-гээдэлэрин үлэһиттэр-хам-настарын кытта билсэн ба-рам, манньык кыһалаларга тохтуом этэ. Манна үлэһит илин боллуруоһа наһаа кы-таанах. 300-тэн тахсалыы сүөһүгэ, ис-тас үлэһити, 10 —14 киһи үлэһити. Бу эл-бэх дуу, аһыах дуу? Сорох-сорохтор 30-тан тахса сүө-һүнү соботобун көрөллөр-харайаллар. Саатар, меха-низация дьин ханан да сыстыбатах. Үксэ —илиннэ-н үлэ.

Арендатордар бари сов-хоз салайааччылары, спе-циалистар фермада ыанна сылдыабыт буолбуттарын туһунан этэллэр. Кырдык да, саатар, манһай утаа, атахтарыгар туруохтарыгар дьэри, көмөлөһөн, субэ-лээн-амалаан бириэхтэрин сөп этэ. Фермагар үлэһи-рин кытта, совхоз, отделе-ние салаалтара билсэбэт-тэр.

Л. ОЛЕСОВА.
[Хаймат аналл. корр.]

Эһигини хайдах хааччыалларый?

Саха АССР Норуотун үө-рээринтэн министр-ствоһун, «Холбос» рес-публеческай обществен-най аһылыкка отделин, райпотребсоюз уонна норуот үө-рээринтэн оройуоннааһы салаатын холбоһуктаах комиссия-лара оройуон оскуола-рыгар үө-рээччилэр итин аһылыгынан хаач-чылыы туругар бэрэбиэр-кэ ытта.

Оройуон үрдүнэн үө-рээччилэргэ аһаан 17 бу-феттар, икки остолобуой үлэһиттэр, Ойолор 92,4 бырыһыаннара итин аһы-лыгынан хааччылар. Сыппа-ралартан көрдөхкө, бала-һыанна кутаана суох кур-дук эрээри, иһигэр киир-дэххэ, итээс элбэх. Олор сылтан сыл катылана ту-раллара өссө хомолтолоох.

Буфеттар, остолобуойдар дьһэлэрэ-уоттара, кадры-нан, оборудованинан хаач-чылыылары мөлтөх. Холо-бур, Ойулуун орто оскуо-латыгар 286 үө-рээччилэ-ригэ баар-суоһа 50 мистэлээх остолобуой үлэһити. Ос-туоллар олус ыкса туруу-руллубут буоланнар, оһолор туран эрэ аһыһыллар.

Мистэ тийбэттэн, аһы-лык бородуукталара—саа-хар, бурдук, о. д. а. кыраа-калары кытта биригэ харал-лыбыттар. Дирин орто ос-куолатыгар 344 үө-рээччи-гэ 60 мистэлээх буфет үлэһити. Чурапчы аһы-кылаастаах оскуолатыгар бородууктаны харайарга аналлаах сир олох да суох. Үгүс буфеттарга умываль-никтар тийбэттэр. Интер-нат-оскуола 150 мистэлээх остолобуойутар сыччаах ик-ки умывальник туруоруллу-бут. Аһыс кылаастаахха олох да суох.

Үө-рээччэ кэдрдэр сир аһын тийбэттэр. Ол үр-дүнэн меннэ оһорууга, аһааһын хаачыстыбатын тулсарыга администрация-лар өртүлэрттэн сөптөөх

ИТИИ АҢЫЛЫГЫ ТЭРИЙИИ ИТЭБЭСТЭРЭ

контурой олохтоомтох. Спортивной оскуолада фель-дшер өртүтэн үлэ си-стэа суох. Меннэ оһуруот аһа, үүттэн оһоһуллар бо-родуукталар, хондигерская оһоһуллар, о. д. а. киллэ-риллибэттэр. Ысхылаахха туох бородуукта баарынан аһатын буолар. Ойулуун-ка бэл үһүс бүлүүдэни ви-таминнаһын ытыллыбат. Чурапчы орто оскуолатын администрацията бранеран-най сүрүнөөл туһунан өй-дөһүлэ да суох.

Буфеттар, остолобуойдар тастарын ыраастык тутуу эмиз кыаллыбат. Интернат-оскуола остолобуойун тер-риториятыгар мунньулуубут ас тобоһо кэмгэр ыраас-танан испэт.

Үө-рээччилэри итин аһы-лыгынан хааччылыыны тул-сарар туһунан боллуруос районо советин уонна рай-потребсоюз быраһылан-нынан 1988 снл муус у-тар 11 күнүгэр буолбут хол-боһуктаах мунньахтарыгар көрүлүбүтэ, дыһааллар бы-лааннара оһоһуллубута эрээри, өлөртөн үгүстэрэ кумааһыга эрэ хаалбыт. Ба-ры кэригэ оскуолалар ди-ректордара селлолары кытта дуогабар түһэрибэ-тэхтэр, бэйэлэрин эбээһи-нэстэрин чуолкайдык бил-бэтэр. Сыл ахсын кэспэ-тингэ туур үрүн аһынан хааччылыы боллуруоһа кэм да быһаарылла илик. Төлөй аһыс кылаастаах оскуола-тыгар общественной аһы-лыгы тэрийи бары үлэ-килизи, үүт бородууктала-рын, ууну аһалы, террито-рияны уонна остолобуойу ыраастааһын—соботох бу-фетчидаа сүктэриллибит.

Директор буруйунан тило-вой дуогабар өссө да тү-һүрүллэ илик. Бары ос-куолаларга пришкольной участкалар үлэһиттэрин

үрдүнэн, кортуппуйу, атын да оһуруот аһын кыһыһы-га аһаан ким да хаһааммат. Эгэ отонноһуну тэрийиэх-тэрэ дуо, суох.

Оскуолалар буфеттарын, остолобуойдарын үлэһиттэ-рэ уларыта-тэлиригэ турал-лар. Ол хамнастара кы-ратынан (окладтара 70 —75 солк.), үлэһэрэ ырааха-нынан быһаарыллар. Хайа-хыт орто, Арыылаах, Бол-тоһо, Хадаар аһыс кылаас-таах оскуолаларыттан ура-тыларга повардар бастаки, иккис уонна үһүс бүлүүдэ-лэри бэлэмниллэр эрээри, хамнастара буфетчида ок-ладынан төлөнөр.

Итиниктэри этэн туран, комиссия манньык этиһэ-ри иһиллэр:

—Бары оскуолалар эргиз-тэриһэлэрин кытта үө-рээччилэр итин аһылыгы-рын тэрийиһэ дуогабар-даах буолуохтаахтар;

—Оһолору аһылыгынан хааччылыы бэйэ-бэ туур сыанатын кэспэтэр, көрү-нүн элбэтэр туһуттан при-школьной участкалар үү-нүүлэрин хаһааныны, сир аһын, күөх луугу хомуйуу-ну олохтоохха;

—оскуолалар остолобуой-дарын, буфеттарын үлэһи-тэрин хамнастарын табар эргикриттэн, киллэр нөбө-руускаларыттан көрөн, 1990 сылтан эбэр туһунан бол-луруоһу көрүөххэ.

Атын да тэриһин бол-луруостарга баар итээстэр оскуолалар администрация-ларыгар тэриһилиннэр, олору туоратыыга үлэһиэх-хэ.

У. МЕСТНИКОВА,
Саха АССР Норуотун үө-рээринтэн министрство-тын инспектора,

С. СЕЛЕСHEВА,
«Холбос» республикан-ской общественной аһылыкка от-делаи инженер-технолог.

Жидкович, Алаатина Ока-лина, арачтар Зоя Стенни-кова, Евдокия Фаркова, сан-фельдшер Зинаида Чкан, райплан экономиста Вера Слюнькова, сибээс техник-тэр Галина, Владимир Ис-точкиннар, инженер Иван Перфильев уо. д. а. курдук ыччат ортоугар үлэ-бэ олус активнай көмөлөһөөччүлэр-дэмиллэйт.

Үсүһүнэн, ыччат кытта үлэ-бэ көмөнэ көмө-тө олус улахан этэ. Ончо-тооһу Чурапчы 13 колхо-һун председателлэрэ ыччат салайааччыларын сүрдээһи-н өйүүллэрэ, көмөлөһөллөрө. Ол курдук, В. П. Собакин, И. И. Сивцев, К. П. Далбаев, Т. Г. Сивцев, Т. Г. Тоскин, В. А. Макаров, Е. П. Сте-ростин, Д. Ф. Дьячковский, Д. С. Соловьев, М. М. Со-ловьев уо. д. а. ыччат дьһиһээх наставниктара этилэр. Манна, даһатан ССКП райкомун бастаки секретара С. Н. Ноговицын, райисполком председатели С. А. Иванов улахан көмө-лөрүн ахтыбат буолар са-таммат. Граждэнкай сэрии активнай кытыһылаахтара Е. Г. Кудинкин, И. Н. Коно-нов, Г. К. Белзев, С. П. Со-бакин, И. Р. Данилов, А. Н. Сидорова, И. П. Керемасов уо. д. а. ыччаттары кытта элбэх көрсүһүүлэри

роллоро, Советская былаас-ка, Коммунистическая пар-тияга, социализм дьһаа-тыгар бэрэниһээх буолуу-га үгүстүк үө-рээлэлэрэ. Манна Аба дайду Улуу сэ-риитин ветераннара С. Д. Флегонтов, Р. Х. Кривошап-кин, Т. С. Ноговицын, И. М. Павлов, П. Е. Спириндов, Г. Д. Протодакнов, Г. Д. Ефимов уо. д. а. үгүс өртү-тээх көмөнү омороллоро.

Төрдүнүнэн, комсомоль-скай үлэ опытын атаһаһы улахан суолталааһа. Ол ин-ниттэн бийиги көсүлээһим-митинэн Чурапчы уонна Тааста оройуоннарын үлэ-лэрин оһыттарын атаһа-һы икки оройуон басты-тыг эдэр производствен-никтарын слэгу курдук Уус-Таастаа ытыллыбыт. Райкомол иккис секретара буолан туран, үлэ опытын билэр сыалтан комсомол Москва куораттааһы коми-тетын, Москва куорат Фрун-зенскай уонна Ленинскэй райкомнарын үлэһиттэрин кытта сурутууна сибээс-тэспитим. Киллэр комсомоль-скай үлэ опытыгар элбэх брошюралары ыппыттар уонна сака 1958 сылы көр-сө улахан баһылыкка хэл-битэ. Онно хэс да оһуол-тэниһин набордара, олус элбэх шериктар бааллара. Ити курдук оройуонга ван

бастаан оһуол төннннн кытта билсэбиһит.

Бэһиннээн, оройуонга ыч-чат сынылаһынан тэрийи-улахан проблема этэ, орой-уон киһигэр бири кулуу-бу тула көрөрбүт. Райко-мол көсүлээһининэн орой-уон киһини комсомольскай тэриһэлэрэ учаратынан субюта аһын араас сы-нылаан бэрэбэрэри тэри-йэн ытталлара, ол уопсай үккүүлэри кытта араас маасабай оһнууларынан, көрдөх конкурстарынан, доһууоһаанара. Бири үчүгэйэ дьһ бири да ары-гы сыттаах ыччат баар буол-бат этэ. Бу үлэ-бэ саамай антаһы кыттыны тэрий-сээччи, көсүлээччи быһы-тынан хурук Анна Ерма-лаева, учууталлар Николай Заболоцкий, Галина Жид-кович, Алаатина Окалина, Яна Алексина, райбольниц-ца үлэһиттэр Елена Филиппо-ва, Лена Алексина, Зоя Стенникова, Лена Констан-тинова уо. д. а. комсомо-лестар ылбыттар.

Аһыһынан, олус улахан үлэ ыччат э-т-хаан өртүнэн бэлэмнээһингэ уурулар. Манна спорткомитет пред-седатели Афанасий Софро-нов тэрийэр талаана кизг-ник арыллыбыт, ити хэм-нэргэ киһи көсүлээһининэн общественной тренердэр

агроном Егор Николаев фехтование, инженер Спар-так Константинов бокс, вет-улаһит Борис Тыгытынаев оһуол төнннэ, баскетбол, саяаистар Владимир Исто-кин ыраахан атлетика, Га-лина Истокина гимнастика, учууталлар Дмитрий Кор-кин тустуу, Василий Око-ношников волейбол, Павел Харитонов хайһар, Поли-карп Бареханов нуучча лаптага, зоотехник Марк Яковлев ат сүүрдүүтүн кур-дук көрүһүргэ секциялары үлэһиттэрэ. Ити секция-ларга улаһтар уонна кыр-гыттар умсугуйан туран ды-риһтаналлара, республика-ба уонна киһи төс өртүгэр оройуон чилиһи үгүс кү-рэхтэһиллэргэ ситиһиллээх-тик көмүсүүллэрэ. Бу үлэ-лэргэ барытыгар комсомол, культура үлэһиттэрэ ак-тивнайдык кытталлара. Үлэ, сүрүннээн, кулууптар тула түмүллэн ытыллар этэ. Оч-чолорго спортзаллар дьһи-нэр суохтара.

Сэттиһинэн, ити кэмгэр-гэ комсомол наар ыччат сынылаһынан эрэ дьһи-тыһаан таһар эбит дьһ санааман. Производстве-да ыччаттар баһылыр-кө-һүлүүр оруулу ылааллара. Ол курдук, Ворошилов а-тынэн колхоз Дьһаарыл-лааһы ыччат-комсомольскай

фермата, ыанньыксыттар Татьяна Павлова, Дария Моностырева, Елена Пудо-ва, Василий Неустроев, Ва-силь Харайбаев оройуон-ка бастаһынан биридин ынахтан 2000 кг үүтү ыла-ры ситиспиттэрэ. Ыанньы-ксыттар Мугудайтан Алекса-ндре Попова, Хадаартан Марфа Никитина (хэли ССССР Верховнай Советин депутаты), Парасковья Тара-букина (хэли ССКП XXII съездин делегата), МТС ком-байнердара Семен Попов, Петр Брызгаев, Ойулуун-тан Ыччаттар уонна студен-тар Бүтүн аан дойдугааһы Москва буолбут фести-валларыгар СССС делега-циятын чилиһи тракторист Николай Захаров, бири бастаһынан ИБСЛС КК «Эдэр бастыг производ-ственники эһагынан набо-раадалаһыт Афанасий Се-делашев, эмиз 1957 снл-лаахха буолбут Ыччаттар уонна студенттар аан дой-дугааһы VI фестиваллары-гар СССС делегациятын чилиһи учуутал Татьяна Хомутова, республика бири бастыг пионер баһааһа Екатерина Местникова кур-дук үлэ бастыгнарынан комсомол районоа иһэн туттуон туттара.

Аһыһынан, комсомол районоа бэйэтин активын

тоһа кыалларынан бэйэ-бэ минниһэлээх, идеялаах, мээһэ батылааччы эрэ буолбат гына иһтэ сатыыра. Эһа сөлөспөт буоллаахха, аһаастык испэтэр буола-ларыгар дууһуһара. Холо-бур, Чурапчы орто оскуо-латын үө-рээччилэрин ком-сомольскай тэриһэлэни се-кретара Александр Сидо-рова комсомол райкомун пленумугар киһи тэриһэ-тигэр кирибит критическай этиһэ сөбүлэспээх, тэ-риһэлэни уопсай мунньаһын ытан турардаах. Оччолор-го, ол сыһа курдук көс-түбүт да, дьһигэр, сөптөөх комсомольскай оскуола этэ. Колхозтарга, нэһиликтэргэ, тэриһэлэргэ, оскуолапарга комсомол чилиһигэр ылы аһаан өртүнэн аһыах этэ буолан баран, дьһ ба-лаах ыччаттар олохторун комсомолу кытта холбуу-лара.

Ити сылларга комсомол райкомун үлэ-бэ барыта эри-дэхси үчүгэй буолбатах этэ, итээстэр да ханна ба-рыһаһарай, бааллара уонна аһыһа суохтара. Ол эрээ-ри комсомолестар уонна ыччаттар оройуон соци-альнай-экономическай сэй-дэһытыгар кырата суох ны-лааты киллэрбиттэрэ.

К. ПОСТНИКОВ.

Бэзэнээ биһиги дойдубут Советскай милиция күнүн бэлиэтээтэ

С ОВЕТСКАЙ быһаас олохтоммута үһүс күнүгэр, ол эбэтэр сэтгннн 10 күнүгэр «Рабочая милиция» тэриллибитэ. Итиннэхэ Ф. Э. Дзержинский, Г. И. Петровский, М. В. Фрунзе, М. И. Калинин, М. С. Урицкий, Е. М. Ярославский уо. д. а. төлөнөөх дөһөнөктөр ахтынай кыттыны ылбыттара. Ол кэмтэн 72 снл устата советскай милиция дөһөнөктөрү нус-хаас олохун арааччылар, общественнай бэрээдэги бэсэргэтөр аналгы дүүхүүрдээхтик толорон кэллэ. Ол эрэри дойду үрдүнэн 20-

сннэр тыһа таһаары түстэ. Ол күрдүк, буруйу оноруу 70, ол иһигэр ыарахан буруу оноруу 65,6 бырыһаанынан элбээтэ. Ойонһулар буруйдэр көрүскүрээ үксээтэ. Итиннэ бэлиэтинээ торо үксээтэ.

Бастагытынан, итириктээһин уонна алкогелизмы утары сорууулаахтык охсуһар туһунан Сохуон тэһиһэтин утаа итиннэхэ туһайылыбыт араас өртүтэх элбэх үлэ аһыһаабыта, арыһыны маһаһыһаарга аһыһааһын бэлэччэ бэрээдэһиммитэ, оройуонга арыһыта суох, чэгин-чэб-

Усуһунан, уларыта түтүү дьон, ордук иһинэ өйүгэр-санаатыгар күүстээх дьайыһыны онорор. Ол барыта үчүгэй өртүнэн буолбатаа өйдөнөр. Чуолан, субу уустук кэмгэ бары фронунан иктэр-өйдөтөр үлэ күүһүрүөхтээх этэ. Ол быһытын болломто снэ ыһылла илик. Сөлөйөөччүлэр, снн уруукуларынан күрдүк хаһаайыһыбаннай эрэ үлэһин үлүһүһэллэр, рабачайдары итиннэ бар дуомун эрэ үлэһинилэр. Ол субу ааспыт комсомольскай отчуоттуур-быһбардыыр мунньахтарга да көһүннө. Ыһаахтар хаһааха суруйелларынан, кинилэр ити мунньахтарыгар салаата өртүтүн снлдьыны быһтар мөлөөх. Отчуоттар бу дьон ханна, кимтэн бэйэлэрин эдэр рабачайдарынан туһунан билдээһини сөбүтэ. Эбэтэр биһигиэхэ иэдээлэ аһын итириги түрүтүтэх дьон хонон тахсаллар. Ол туһунан биллэрин кинилэр үлэһини тэриктээһини салаататыгар кыттылар. Онно туох дьаһал ыһыллыбытын туһунан үксүгэр эппитэ кэлбэт. Оттон ити дьон өртөтүтөр кварталга иккиһиниһэ-үс-түүтэ түбүһэр дьон эмиз суох буолбатахтар. Үгүс салайааччылар биригээдэн бэдэрээх, аренда снэ-нэллэр бэйэлэрэ быһаарыахтар дии буолар. Ити төрдүттэн снннэ өйдө-бул тохтоһуллуон наада.

Бүгүһүн бэлэ күнүгэ биһиги үлэ-бүтүгэр үчүгэйдик көмөлөһөр дьоммутун, бастын үлэһиттэрбитин аһааһат буолуохха эмиз сатаммыт. Оройуонга общественнай бэрээдэги арааччылааһынга 1988 снлга республикада ГАИ сулууспатын социалистическай куоталаһытын кыайылааһа милиция старшай лейтенана В. М. Савиннов, старшай участковой инспектор милиция старшай лейтенана Н. П. Игнатъев, ор хонун инспектора милиция лейтенана А. Г. Табышев, дьомманы арыһыта Чурапчы орто оскуолатынан милиция эдэр көмөлөһөөччүлэрэ үчүгэйдик үлэһинилэр. Мугудай уонна Болугур нэһиликтэрин общественностара биһиги үлэ-бүтүгэр кулаһана суох ыһталлар.

Активнай общественнай көмөлөһөөччүлэрбитин, отдел бары үлэһиттэрин албан аһаах советскай милиция төрүтэммит күнүнэн эбэрдэлиһит, оройуонмутугар общественнай бэрээдэги бэсэргэтүүн туһугар дуулуурдаахтык үлэһиттэрэ дии эрэһэбит.

В. АРЖАКОВ,

райсовет исполкомун ис дьоммалаах отделын начальнига.

Феликс Тазретович Гаев (снимок) 1964 снллаахха Хотугу Осетида төрөөбүтэ. Кини 1938 снллаахха Белгородскайдаагы милиция оскуолатын ситиһиннээхтик бүтэрбитэ. Феликс Тазретович, эдэр специалист быһытынан, анааһыннан ыраах Саха сиригэр түбэспитэ. Кырдык, бастаан соһучу этэ. Кинини

участковай инспекторынан аһаабыттара, оттон быһытын дууһурунай чаас старшай инспекторынан үлэһит. Эбээһинэһин, үлэтин эһиктэ суох толорор. Бүдүр-дай баттахтаах эйбээс осетин уолу коллективтар бары убастымыллар.

Л. ОЛЕСОВА,

П. Оконешников фотота.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Кийиппитин, саксаһытын БАРАШКОВА Любовь Дмитриевнаны 50 сааһын туолбут юбилейин итиктил, иһигини эбэрдэлиһит. Баһара-быт күн сиригэр баар бары утуону, дьолу-соргуну.

Ефимова, Федотова, Захарова.

Редактор П. И. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 кв. ТЕЛЕФОНЫ: редактор—21-332, отделы—21-263, общий—21-505.

«САГА ОЛОХ» («НОВАЯ ЖИЗНЬ») — орган Чурапчинского района КПСС и районного Совета народных депутатов. Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам. Индекс газеты 54967. Объем—1 усл. печ. лист. Тираж—4157 экз.

Чурапчинская районная типография Госкомиздата ЯАССР,

Ол суостаах сылларга

АХТЫМ

Аһа дойду Улуу сэриитэ лаахта олунуу 9 күнүгэр сабаланыгыгар оройуоннаагы милиция начальнигынан А. Д. Дауев үлэһитэ. Отдел 11 үлэһиттээтэ. Кинилэр бары кэрээтэ коммунистар уонна комсомолеттар этилэр. Оройуон общественнай олоһор, хаһаайыһыбаннай үлэлэргэ активнайдык кытталлара. Политическай биллиһини бэйэлэрин идэлэрин маастаристыбаларын урдэтинэр үөрэхтэрин таһынан 68 чаастаах программаны баһыаннай бэлэмнэһини баһыаннаа. Кыра үөрэхтээхтэр уонна саха тылын билбэт өртүлэрэ өссө 160 чаастаах программаны үөрэннэллэр.

Оройуонга кооперативнай, колхознай баһаа-дуолга суудайы, армия баһааһын куотунуу, орослойдарынан 1942—1944 сылларга ордук снэ-сэбэти. Отдел күүсүкүдэх өртүнэн кыһар, арыһы үөрэхтээх үлэһиттэр фронна ыһаарылыбыттара. Төһө итиннэ ыарахан баһааһынаа үлэһиттэр оройуон милицията олохтоох Советтарга, партийнай уонна комсомольскай тэриктээргэ тирээһин үлэһит сөптөөх таһымга тутарга дуулуспута. Ол күрдүк, 1942 снл күһүн Кэдриги Куоһалдыкы дии үрэх баһааһыгар Васильев Е. уонна Батарева Баһааһы дии дьоннор снн олороллорун туһулууртара. Ити көһө күүһүгэр сэткннэ Амма куулатыгар Чымырааһын дии үрэх бири түгүтэх үрүчүтүн баһааһы Чурапчы уола дии аһаһан биллэр Жирков Н. дии киһи 7 киһилээх баһааһы тутулуубута. Операцияны Саха АССР ИДНК отделын начальнига К. А. Корелин салайыта. Болугур уонна Соловьев нэһиликтэрин Советтара ат көһөнөн аһааһынан, таһаһынан-саһынан көмөлөһүттэрэ. Операцияны эһэрээт 40-ча кылааһаах тыһыһыга халык хаары иһэн саты кэрээтэ аһаһан, аһа сиргэ хонон баһааһы хаан тохтуута суох бэриһэрбитэ. Милиция үлэһиттэрин снэ-снэ Болугур нэһиликтэрин олохтоохторо фронтовиктар Дэвид Гаврилович Аверинский, Николай Петрович Мордускин, Ильяс Иванович Николаев уо. д. а. снлдьыһыттара. Бу баһааһы 48 снлгыларын уоран снэ-снэ, кини баһааһы Жирков Уус-Майа оройуонугар снлдьан киһини өлөрбүт даһаастааһыта. 1944 снл-

лаахта олунуу 9 күнүгэр отдел начальнига младай лейтенант Семен Михайлович Анисимов, участковай болумуочунай младай сержант Константинов уо. д. а. Куолума салаата Эттээх дии үрэхтэн Кардашевскай баһыһытаах күрүөһхтэр бөлөхтөрүн туһулууртара. Снн кэһиниһэ сотору буолаат Семен Михайлович бэйэтин эбээһинэһин толоро снлдьан күрүтээн иккиһиттэн өлбүтэ. Кини оччолорго баһаа-суо-ба 25 саастааһа, коммунист этэ. Төрдө Ньурба киһитэ. 1941—1944 сылларга Саха АССР ИДНК үлэһиттэринтэн үстэн биридэрэ, үлэ-сүрээт баһа өртүлэриннэн, фроннга барыттара. Оройуон милицията 5 бастын үлэһиттэрин кыргыһы тоһоһууга аһаарыта. Кинилэр бу баһалар: Марков Ильяс Иванович, Прохоров Иван Васильевич, Макаров Семен Степанович, Белобобовский Ксенофонт Терентьевич, Сивцев Николай Дмитриевич. Кинилэртэн Ильяс Марков милицияда үлэһини 19 саастааһар (1940 снл) Мэлдэхситтэн киһинэ комсомольскай тэриктээтэ. Армияда ыһаарылаат, аһа үөрэнэ-үөрэнэ аһаһан, 1941 снл сэтгннн 8 күнүгэр Орел куорат таһааһы хааннаах кыргыһыта кыттыбыта. Пулеметчик этэ. Баһаһан, госпитальга снлдьыта. Үтүөрэн баран сэрии бүтүөр диир бастаһы уонна кини Белорусскай фроннар састааптарыгар кинирсэн ордие командирин быһыһынан сэрниһэспитэ. Фроннга снлдьан 4 төгүлээн баһаһыбыта. 1943 снлдьаахха баһааһы ыйыт 12 күнүгэр ВСК (6) П кэһиттэр киһибитэ. Хорсун сэриһит фроннга снлдьан Аһа дойду сэриһитин бастаһы уонна иһик снэһиннээх орденнаһынан, Кыһыл Сулуус орденнаһан, «Хенигсберг» иһыһыһин, «Германия» иһыһыһин модальнаһан наһараадалаһыта.

Билиһини милиция үлэ-бүтүгэр бэйэлэрин отделларыгар үлэһин-хамсаан ааспыт эрдэтэһин көһүөлэр бастын дьоннорун снрдык маһуоннэһиттэн, бойбуой олохторуттан көһүөлэр ыһааһаахтар, оройуонга социалистическай сохуоннаһы бэсэргэтэргэ, общественнай бэрээдэги арааччыларга кинилэр күрдүк бэриһиннэллэ буолуохтаахтар.

И. Ф. Дьячковская, отставкада олоһор милиция полковнига.

Таһыһар осом, бырааһыт, убайыт олоһу-дьаһаһы хааччыгар комбинат болуотунууна

НАУМОВ Гаврил Семенович

хомолтолоохтун өлбүтүн, дириһини күрүтуйан туран, аһааһыгар, таһаарыһаарыгар, билэр дьонугар иһигиннэрэбит.

Иһэтэ, убайдара, эһиннэ, күтүөтэ, балыһа-ра, бырааттара.